

Яким має бути розмір аліментів?

Право дитини на належний розвиток гарантоване Конституцією. Столична юстиція консультує щодо розміру аліментів, які повинні сплачувати батьки.

Виконавець стягує з боржника аліменти у розмірі, визначеному виконавчим документом, але не менше мінімального гарантованого розміру, передбаченого [Сімейним кодексом України](#).

За наявності заборгованості із сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму платежів за три місяці, стягнення може бути звернено на майно боржника. Звернення стягнення на заробітну плату не перешкоджає зверненню стягнення на майно боржника, якщо існує непогашена заборгованість, сукупний розмір якої перевищує суму платежів за три місяці. Визначення суми заборгованості із сплати аліментів, присуджених як частка від заробітку (доходу), визначається виконавцем у порядку, встановленому [Сімейним кодексом України](#).

Виконавець зобов'язаний обчислювати розмір заборгованості із сплати аліментів щомісяця. Виконавець зобов'язаний повідомити про розрахунок заборгованості стягувачу і боржнику у разі:

- 1) надходження виконавчого документа на виконання від стягувача;
- 2) подання заяви стягувачем або боржником;
- 3) надіслання постанови на підприємство, в установу, організацію, до фізичної особи - підприємця, фізичної особи, які виплачують боржнику відповідно заробітну плату, пенсію, стипендію чи інші доходи;
- 4) надіслання виконавчого документа за належністю до іншого органу державної виконавчої служби;
- 5) закінчення виконавчого провадження.

У разі виїзду боржника на постійне проживання до держави, з якою Україна не уклала договорів про надання правової допомоги, за рішенням суду до виїзду боржника за кордон стягнення аліментів здійснюється за весь період до досягнення дитиною повноліття.

У разі стягнення аліментів як частки заробітку (доходу) боржника на підприємстві, в установі, організації, фізичної особи, фізичної особи - підприємця відрахування здійснюються з фактичного заробітку (доходу) на підставі постанови виконавця.

Якщо стягнути аліменти в зазначеному розмірі неможливо, підприємство, установа, організація, фізична особа - підприємець, фізична особа, які проводили відрахування, нараховують боржнику заборгованість із сплати аліментів.

Після закінчення строку, передбаченого законом для стягнення аліментів, за відсутності заборгованості із сплати аліментів підприємство, установа, організація, фізична особа - підприємець, фізична особа, які проводили відрахування, повертають виконавцю постанову про стягнення аліментів з відміткою про перерахування в повному обсязі стягувачу присуджених йому

сум аліментів. Якщо відраховані з боржника суми аліментів не були перераховані стягувачу, виконавець письмово повідомляє стягувачу про розмір заборгованості, що утворилася, та роз'яснює йому права на звернення з позовом до підприємства, установи, організації, фізичної особи - підприємця, фізичної особи, які виплачують боржнику відповідно заробітну плату, пенсію, стипендію чи інші доходи, якщо така заборгованість утворилася з їхньої вини.

Спори щодо розміру заборгованості із сплати аліментів вирішуються судом за заявою заінтересованої особи у порядку, встановленому законом.

За наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за чотири місяці, державний виконавець вносить вмотивовані постанови:

- 1) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві виїзду за межі України - до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі;
- 2) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві керування транспортними засобами - до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі;
- 3) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, - до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі;
- 4) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві полювання - до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі.

Якщо аліменти сплачуються на утримання дитини з інвалідністю, дитини, яка хворіє на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісне орфанне захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, або на утримання дитини, яка отримала тяжкі травми, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, постанови, зазначені у [пунктах 1-4](#) цієї частини, виносяться державним виконавцем за наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за три місяці.

Тимчасове обмеження боржника у праві керувати транспортними засобами не може бути застосовано в разі:

- 1) якщо встановлення такого обмеження позбавляє боржника основного законного джерела засобів для існування;

- 2) використання боржником транспортного засобу у зв'язку з інвалідністю чи перебуванням на утриманні боржника особи з інвалідністю I, II групи, визнаної в установленому порядку, або дитини з інвалідністю;
- 3) проходження боржником строкової військової служби, військової служби за призовом осіб офіцерського складу, військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період або якщо боржник проходить військову службу та виконує бойові завдання військової служби у бойовій обстановці чи в районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях;
- 4) розстрочення або відстрочення сплати заборгованості за аліментами у порядку, встановленому законом.

За наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за три місяці, виконавець роз'яснює стягувачу право на звернення до органів досудового розслідування із заявою (повідомленням) про вчинене кримінальне правопорушення боржником, що полягає в ухиленні від сплати аліментів.

У разі наявності в діях боржника ознак адміністративного правопорушення, передбаченого [статтею 183](#) Кодексу України про адміністративні правопорушення, державний виконавець складає протокол про адміністративне правопорушення та надсилає його для розгляду до суду за місцезнаходженням органу державної виконавчої служби.

Довідка про наявність заборгованості зі сплати аліментів видається органом державної виконавчої служби, приватним виконавцем на вимогу стягувача протягом трьох робочих днів у випадках, встановлених законом.

Довідка про наявність заборгованості зі сплати аліментів дійсна протягом одного місяця з дня її видачі.

Форма довідки встановлюється Міністерством юстиції України.

За наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за один рік, виконавець виносить постанову про накладення на боржника штрафу у розмірі 20 відсотків суми заборгованості зі сплати аліментів.

За наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за два роки, виконавець виносить постанову про накладення на боржника штрафу у розмірі 30 відсотків суми заборгованості зі сплати аліментів.

За наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за три роки, виконавець виносить постанову про накладення на боржника штрафу у розмірі 50 відсотків суми заборгованості зі сплати аліментів.

У подальшому постановою про накладення штрафу у розмірі, визначеному абзацом першим цієї частини, вноситься виконавцем у разі збільшення розміру заборгованості боржника на суму, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за один рік.

Суми штрафів, передбачених цією частиною, стягуються з боржника у порядку, передбаченому цим Законом, і перераховуються стягувачу.